

БРАТЯ ГРИМ

ХЕНЗЕЛ И ГРЕТЕЛ

Превод от немски: Ели Буздрева, 1998

chitanka.info

В началото на една голяма гора живеел беден дървар с жена си и двете си деца. Момченцето се казвало Хензел, момиченцето — Гретел. Дърварят едва изкарвал пари за прехраната на семейството си, а дошло време, когато не можел вече да припечели дори за насъщния хляб. Една вечер си легнал пак угрижен и като се въртял неспокойно в постелята, въздъхнал и рекъл на жена си:

— Какво ще стане с нас? Как ще изхранваме клетите си деца, като за нас самите не остана нищо?

— Знаеш ли какво, мъжо — отвърнала жената, която била мащеха на децата, — утре рано-рано ще заведем децата в гората, там, където е най-гъста. Ще им запалим огън и на всяко ще дадем по къшей хляб. После ще се захванем с нашата работа и ще ги оставим сами. Те няма да могат да намерят обратния път за вкъщи и така ще се отървем от тях.

— Не, жено — рекъл мъжът, — не мога да направя това. Сърце не ми дава да оставя децата си сами в гората. Дивите зверове ще ги намерят и ще ги разкъсат.

— Ама че си глупав — рекла тя, — искаш и четиримата да умрем от глад. Тогава не ти остава нищо друго, освен да сковеш дъските за ковчезите.

И тя не го оставила на мира, докато той не се съгласил.

— Все пак ми е жал за клетите деца — рекъл мъжът.

Двете деца също не могли да заспят от глад и чули какво рекла мащехата на бащата. Гретел горчиво заплакала и рекла на Хензел:

— Загубени сме!

— Мълчи, Гретел — рекъл Хензел, — не плачи, все ще измисля нещо.

И когато родителите им заспали, той станал, облякъл си палтенцето, отворил вратата и се промъкнал навън. Там месечината греела светла и белите дребни камъчета, посипани пред къщата, блестели като същински монети. Навел се Хензел и напълнил джобовете на палтенцето си, колкото могъл. После се върнал вкъщи и рекъл на Гретел:

— Не се тревожи, мила сестрице. Спи спокойно, Господ няма да ни изостави.

И отново си легнал в леглото.

Като се съмнало, още преди слънцето да изгрее, жената дошла и събудила двете деца.

— Ставайте, мързеланковци! Отиваме в гората за дърва. После дала на всяко по къшей хляб и рекла:

— Това ви е за обед, ако го изядете по-рано, после нищо няма да получите.

Гретел мушнала хляба под престилката си, защото джобовете на Хензел били пълни с камъни. После всички заедно тръгнали към гората. Като повървели малко, Хензел се спрял и хвърлил поглед назад към къщата. Така направил няколко пъти. Бащата рекъл:

— Хензел, какво все гледаш и изоставаш назад? Внимавай и гледай в краката си!

— Ах, татко — рекъл Хензел, — гледам за бялото си котенце, което седи горе на покрива и иска да ми каже „сбогом“.

Жената рекла:

— Глупчо, това не е котенце, а утринното слънце, което грее над комина.

Но Хензел не гледал за котенцето, а хвърлял по пътя едно след друго лъскавите камъчета от джоба си. Щом стигнали насред гората, бащата рекъл:

— Сега, деца, идете и съберете дърва. Ще ви запалят огън, за да се сгреете.

Хензел и Гретел насъбрали цяла купчина сухи клони. Запалили огъня и когато пламъкът се издигнал нависоко, жената рекла:

— Деца, седнете сега край огъня и си починете. Ние ще отидем да насечем дърва. Като свършим, ще дойдем да ви вземем.

Хензел и Гретел седнали край огъня и щом станало обед, всеки от тях си изял коматчето хляб. И тъй като чували ударите на брадвата, мислели си, че баща им е наблизо. Ала това не били удари на брадва, а един клон, който той бил вързал за едно сухо дърво и вятърът го клател насам и натам. Децата стояли толкова дълго край огъня, че от умора очите им се затворили и те заспали. Когато най-сетне се събудили, било вече тъмна нощ. Гретел се разплакала и рекла:

— Как ще излезем сега от гората?

А Хензел я утешил:

— Почакай малко, докато се покаже месечината, после лесно ще открием пътя.

А когато ясната месечина изгряла, Хензел уловил сестричката си за ръка и тръгнали по камъчетата, които сияели като новоизсечени монети и им показвали пътя. Вървели така през цялата нощ и щом започнало да се развиделява, стигнали до бащината къща. Почукали на вратата, а когато мащехата им отворила и видяла, че това са Хензел и Гретел, рекла:

— Вие, лоши деца, защо спяхте толкова дълго в гората? Помислихме си, че няма да се върнете вече.

Не минало много време — мизерията ги налегнала отново и децата чули как една вечер мащехата рекла на бащата:

— Пак изядохме всичко, остана само половин хляб. На всичко това трябва да се сложи вече край! Децата трябва да се махнат оттук. Да ги заведем по-навътре в гората, за да не могат пак да намерят пътя за къщи. Няма друго спасение за нас.

Сърцето на мъжа се свило от жал и той рекъл:

— По-добре да разделим и последния залък с децата.

Но жената не давала и дума да се издума, ругаела го и го коряла. И тъй като той бил отстъпил веднъж, принудил се да отстъпи и втори път. Но децата били още будни и чули разговора. Когато родителите им заспали, Хензел отново станал от леглото, искал да излезе навън и да насъбере камъчета, както и предишния път, но жената била заключила вратата и Хензел не могъл да излезе. Но за да утеши сестричката си, рекъл:

— Не плачи, Гретел, спи спокойно, добрият дядо Господ ще се погрижи за нас.

Рано на другата сутрин жената влязла и накарала децата да станат от леглата. Дала им по един комат хляб, но той бил още по-малък от предишния път. По пътя за гората Хензел наронил хляба в джоба си, после започнал често да се спира и пускал по трохичка на земята.

— Хензел, защо се спиращ и се обръщаш назад? — рекъл бащата. — Я си върви по пътя!

— Гледам за моето гълъбче, което е кацнало на покрива и иска да ми каже „сбогом“ — отвърнал Хензел.

— Глупчо — рекла жената, — това не е гълъбчето ти, а утринното слънце, което грее над комина.

Ала Хензел пускал една по една всички трохи по пътя. Жената завела децата още по-навътре в гората, чак там, където кракът им не бил стъпвал. Запалили пак голям огън и мащехата рекла:

— Деца, останете тук и ако сте уморени, можете да поспите. Ние ще отидем да насечем дърва, а довечера, щом свършим, ще дойдем да ви вземем.

Като станало обед, Гретел разделила своето парче хляб с Хензел, защото той изронил къшея си по пътя. После двамата заспали. Вечерта отминала, но никой не дошъл да вземе клетите деца. Събудили се те едва посред нощ и Хензел утешил сестричката си с думите:

— Почакай, Гретел, докато месечината се покаже, тогава ще можем да видим трохичките хляб, които нароних по пътя, те ще ни покажат пътя към къщи.

Като изгряла месечината, те тръгнали през гората, но не открили нито троха хляб, защото многобройните птици, които летят из полето и гората, ги били изкълвали.

Хензел рекъл на Гретел:

— Ще намерим пътя, не се бой.

Ала не го намерили.

Вървели през цялата нощ и на следващия ден чак до вечерта, но не могли да излязат от гората. Прегладнели, защото не били хапвали нищо друго, освен няколко ягоди, които видели в тревата по пътя, и били толкова уморени, че краката едва ги държали. Легнали те под едно дърво и заспали.

Настъпило и третото утро, откакто били напуснали бащиния дом. Поели пак на път, но навлизали все по-навътре в гората и ако скоро отникъде не дойде помощ, те щели да загинат от глад. Като станало обед, децата видели красиво снежнобяло птиче върху един клон. То чуруликало тъй сладко, че те се спрели и се заслушали в песента му. Когато спряло да пее, птичето разперило криле и литнало пред децата. А те тръгнали след него, докато накрая стигнали до една къщичка. Птичето кацнало на покрива. Като приближили, видели, че къщичката е направена от хляб и е покрита с козунак. А прозорците били от захар.

— Сега ще си направим чудесна гощавка — рекъл Хензел. — Аз ще изям едно парче от покрива, Гретел, а ти можеш да си хапнеш от прозореца. Той сигурно е много сладък.

Хензел протегнал нагоре ръце и си отчупил малко от покрива, за да опита дали е вкусен, а Гретел застанала до прозореца и захрупала от него.

Тогава от къщичката се разнесеъл тънък глас:

*— Кой ми къщата люлее
и без страх яде от нея?*

А децата отвърнали:

*— Вятър, вятър силно вее,
къщичката той люлее.*

И без да се смущават, продължили да ядат. Хензел си отчупил едно голямо парче от покрива. Гретел си измъкнала цяло кръгло стъкло от прозореца, седнала и сладко захрускала. Но не щеш ли, вратата се отворила и една много-много стара жена, която се подпирала на тояга, се подала навън. Хензел и Гретел се изплашили толкова силно, че изпуснали парчетата, които държали в ръце. Старицата поклатила глава и рекла:

— Я, кой ви доведе тук, мили деца? Влезте и останете при мен, нищо лошо няма да ви сторя.

Хванала ги за ръце и ги въвела в къщичката. Сложила на трапезата най-вкусни лакомства — мляко и палачинки със захар, ябълки и орехи. После застлала с бели покривки две хубави легълца, а Хензел и Гретел се мушнаха в тях и си помислиха, че са в рая.

Ала старицата само се преструвала на добра, тя била зла вещица, която дебнела децата и била направила къщичката само за да ги

примами. Щом някое дете попаднело в ръцете ѝ, тя го убивала, опичала го и го изяждала — и този ден за нея бил празник. Вещиците имат червени очи и не виждат надалеч, но имат остро обоняние — като зверовете — и усещат приближаването на човек. Когато Хензел и Гретел се приближили до къщичката, вещицата злобно се изсмяла и ехидно рекла:

— Паднаха ми в ръцете, сега не могат да ми избягат!

Рано сутринта, преди да се събудят децата, тя била вече станала и като ги видяла, заспали сладко, с хубави румени бузки, си промърморила под носа:

— Добре ще си похапна, няма що.

После сграбчила Хензел с костеливата си ръка, завела го в една кошара и го затворила вътре зад една решетка. Колкото и да викал, нямало кой да му помогне. После отишла при Гретел, разтърсила я силно, за да я събуди, и извикала:

— Ставай, ленивке, донеси вода и сготви нещо хубаво за брат си. Затворила съм го в кошарата, за да се угои. А като се угои, ще го изям.

Гретел горчиво заплакала, ала напразно. Тя трябвало да свърши всичко, което злата вещица искала. За клетия Хензел било сготвено хубаво ядене, а Гретел получила само рачешки черупки. Всяка сутрин старицата отивала в кошарата и викала:

— Хензел, подай си пръста, за да видя дали скоро ще се угоиш.

Но Хензел ѝ подавал едно кокалче и старицата, която едва виждала с помътнелите си очи, не разбирала измамата. Мислела си, че това е пръстът на Хензел и се чудела, че той не се угоява. Като минали четири седмици, а Хензел си оставал все така мършав, тя изгубила търпение и не можела да чака повече.

— Хей, Гретел — викнала тя на момичето, — побързай и донеси вода. Тлъст или мършав, утре ще заколя Хензел и ще го сготвя.

Ах, колко плакало клетото сестриче, докато носело водата, и как се стичали една подир друга сълзите по лицето му!

— Моля те, мили Боже, помогни ни! — викало то. — По-добре да ни бяха изяли дивите зверове в гората, поне щяхме да умрем заедно.

— Я да престанеш да хленчиш! — рекла старицата. — Нищо няма да ти помогне.

Рано сутринта Гретел трябвало да бъде навън, да закачи котела с водата и да накладе огън.

— Най-напред ще опечем хляба — рекла вещицата. — Вече запалих пещта и омесих тестото.

Заблъскала тя клетата Гретел към пещта, а оттам бълвали вече огнени пламъци.

— Пъхни се вътре — рекла злата старица — и виж дали е добре загрята, за да сложим хляба.

Вещицата била намислила, щом Гретел влезе вътре, да я затвори и опече, защото искала да изяде и нея. Но Гретел се досетила какво ще направи злата старица и рекла:

— Не зная как да вляза вътре.

— Глупачка — рекла старицата, — не виждаш ли, че отворът е толкова голям, че и аз мога да вляза.

Дотъррила се до пещта и пъхнала вътре главата си. Тогава Гретел я блъснала толкова силно, че тя цялата се мушна в пещта. Момичето затворило желязната вратичка и спуснало резето. Ех, че страховито запищяла вещицата! Но Гретел побягнала и злата старица изгоряла.

А Гретел се затичала право при Хензел, отворила кошарата и викнала:

— Хензел, ние сме спасени, старата вещица умря!

Изхвъркнал Хензел от кошарата като птиче от клетка, щом сестра му отворила вратичката. Колко много се радвали те, прегръщали се, скачали и се целували! И тъй като нямало вече от какво да се страхуват, влезли в къщата на вещицата. Там във всеки ъгъл имало по една ракла с бисери и скъпоценни камъни.

— По-хубави са от лъскавите камъчета — рекъл Хензел и напълнил джобовете си, колкото можели да поберат.

А Гретел рекла:

— И аз искам да занеса нещо вкъщи — и напълнила престилчицата си.

— А сега да тръгваме — рекъл Хензел — и да се измъкнем от омагьосаната гора.

Ала след като повървели няколко часа, стигнали до една голяма река.

— Как ще минем на другия бряг? — рекъл Хензел. — Не виждам нито брод, нито мост.

— Няма и лодка — отвърнала Гретел, — но ей там плува една бяла патица. Ако я помоля, тя може да ни пренесе.

Тогава тя извикала:

*— Пате, пате,
аз съм Гретел,
а това е бате.
Моля те, на гръб вземи ни,
през реката пренеси ни.*

Приближило се патето, качил се Хензел върху гърба му и рекъл на сестричето си да седне до него.

— Не — отвърнала Гретел, — на патето ще му стане много тежко. По-добре да ни пренесе един по един.

Доброто пате така и направило, а когато те преминали отвъд и повървели малко, гората започнала да им се вижда все по-позната. Накрая зърнали и бащината къща. Затичали се натам и като влезли вътре, се хвърлили в прегръдките на баща си. Мъжът не видял бял ден, откакто оставил децата в гората, а жена му била вече умряла. Гретел изтърсила престилчицата си и на пода се посипали бисери и скъпоценни камъни, а и Хензел вадел шепа след шепа от джобовете си. Така дошъл краят на всички мъки и те заживели радостно и щастливо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.